

Milieudefensie jaarverslag 2019

Financieel verslag en jaarrekening

milieudefensie
voor veranderaars

1	Inleiding	3
2	Balans 31 december 2019	4
3	Staat van baten en lasten 2019	5
4	Grondslagen van Waardering en Resultaatsbepaling	6
5	Kasstroomoverzicht	7
6	Toelichting Balans	8
7.1	Toelichting Baten	9
7.2	Toelichting Lasten	10
7.3	Toelichting Lastenverdeling	11
8	Controleverklaring	12
9	Vooruitblik	13

We zijn financieel gezond

In 2019 heeft Milieudefensie meer inkomsten verkregen uit fondsenwerving dan begroot.

Dat betekent dat we meer middelen hebben om onze missie – een gezonde en leefbare toekomst voor iedereen – te realiseren.

Vanwege de hogere baten hebben we op verschillende thema's meer uitgegeven dan begroot. Op resultaat-niveau zijn wij onder het begrotingsniveau gebleven. Zo komen we dit jaar uit op een positief resultaat van € 1.130, dit valt binnen het begrote negatieve resultaat van € 50.000.

Van elke ontvangen euro in 2019 hebben we 92 cent direct aan onze doelstellingen besteed.

1 Inleiding

Baten van particulieren

Door onze fondsenwerving blijven we groeien, de baten waren 3,4% hoger dan begroot. De stijging van fondsenwerving met € 199.338 (+3,5%) ten opzichte van vorig jaar komt vooral door de stijging van het gemiddelde bedrag per donateur. Het aantal leden en donateurs is licht met -125 gedaald naar 95.416 terwijl de bijdrage van leden en donateurs met € 124.608 is gestegen. Daarnaast zijn ook de nalatenschappen gestegen naar € 288.955.

Baten van loterijorganisaties

In 2019 ontvingen we wederom een jaarlijkse bijdrage van € 1.350.000 van de Nationale Postcode Loterij (NPL). De inkomsten van loterijorganisaties zijn met 2,5% gestegen, vooral dankzij extra bijdragen van NPL via European Climate Foundation (ECF). Hierdoor zijn de gerealiseerde baten van loterijorganisaties (€ 1.393.905) licht hoger dan de begroting.

Baten van subsidies van overheden

Het totaal aan bestede subsidies door Milieudefensie in 2019 is € 2.657.570. Daarmee komt het aandeel overheidsfinanciering in de totale baten van Milieudefensie excl. partners op 26,7%. Het betreft vooral twee grote subsidies die Milieudefensie ontving van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van de Strategische partnerschappen voor 'pleiten en beïnvloeden' voor de periode 2016-2020: FGG en GLA. In 2019 waren de baten van de alliantie FGG (Fair, Green & Global) € 850.326 en die van GLA (Green Livelihoods Alliance) € 1.481.971. De baten van subsidies van overheden was € 114.610 hoger dan in 2018 en € 108.430 lager dan de begroting.

Baten van subsidies van overheden - Partners

Het totaal aan bestede subsidies door partners in 2019 is € 8.662.021. Daarmee is het aandeel overheidsfinanciering voor partners in de totale baten van Milieudefensie incl. partners 46,5%. Dit zijn ontvangen subsidies van de Strategische partnerschappen die worden verstrekt aan andere organisaties. Als penvoerder van de alliantie GLA zijn dat partners in Nederland (€ 5.150.913) en overige partners (€ 1.676.087). De partners in Nederland zijn IUCN NL en Tropenbos Internationaal. Overige partners zijn Friends of the Earth International (FoEI), Friends of the Earth Europe (FoEE) en andere groepen binnen en buiten het FoE-netwerk. Bij de alliantie FGG is Milieudefensie geen penvoerder en bestaan de partners alleen uit overige partners (€ 1.835.001). Deze subsidies worden direct aan de betreffende partners uitbetaald, waarna de uitvoering van deze projecten bij deze partners plaatsvindt. Jaarlijks rekenen de partners de ontvangen subsidies af door middel van een financiële en inhoudelijke verantwoording.

Resultaat

Milieudefensie sluit 2019 af met een positief resultaat van € 1.130. Omdat er invulling is gegeven aan een deel van de bestemmingsreserve ABP 2016-2025 (€ 150.000) neemt de continuïteitsreserve met € 130.280 toe en komt hiermee ultimo 2019 uit op € 3.215.565. Zo voldoet deze reserve ruimschoots aan de door ons intern gestelde norm van minimaal 50% van de structurele uitvoeringskosten, met een lichte daling naar 73,0% (in 2018 was deze 75,6%).

Tussen 2021 en 2025 vindt mogelijk een verhuizing plaats, daarom wordt de bestemmingsreserve Huisvesting in 2019 opgehoogd met € 30.000. Tenslotte zijn de reserves voor de Lokale Afdelingen gedaald naar € 27.396, doordat de waardering in 2019 enkel gericht is op aanwezige banksaldi.

Financieel verslag en jaarrekening

1 2 3 4 5 6 7.1 7.2 7.3 8 9

2 Balans 31 december 2019

Activa**Materiële vaste activa**

	31-12-2019	31-12-2018
<i>Grond en terreinen</i>	5.000	5.000
<i>Inrichting</i>	-	3.889
<i>ICT</i>	260.604	296.013
<i>Inventaris</i>	11.220	14.879
	<u>276.824</u>	<u>319.781</u>

Kortlopende vorderingen

<i>Debiteuren</i>	231.209	98.303
<i>Rekening courant pensioenen</i>	857.516	770.845
<i>Overige vorderingen</i>	1.567.776	1.569.702
	<u>2.656.501</u>	<u>2.438.850</u>

Liquide middelen

	3.602.640	3.568.809
--	-----------	-----------

Totaal activa

	<u>6.535.965</u>	<u>6.327.440</u>
--	-------------------------	-------------------------

Passiva**Reserves**

	31-12-2019	31-12-2018
<i>Continuïteitsreserve</i>	3.215.565	3.085.285
<i>Bestemmingsreserve ABP</i>	100.000	250.000
<i>Bestemmingsreserve Huisvesting</i>	90.000	60.000
<i>Overige reserves</i>	27.396	36.546
	<u>3.432.961</u>	<u>3.431.831</u>

Kortlopende Schulden

<i>Crediteuren</i>	1.395.123	1.002.885
<i>Belastingen en sociale premies</i>	128.346	115.207
<i>Overige transitorische passiva</i>	1.579.535	1.777.517
	<u>3.103.004</u>	<u>2.895.609</u>

Totaal Passiva

	<u>6.535.965</u>	<u>6.327.440</u>
--	-------------------------	-------------------------

3 Staat van baten en lasten 2019

Baten

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Baten van particulieren	5.893.437	5.700.000	5.694.099
Baten van loterijorganisaties	1.393.905	1.350.000	1.359.309
Baten van subsidies van overheden	2.657.570	2.766.000	2.542.960
Baten van subsidies van overheden - Partners	8.662.021	8.151.000	8.547.697
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	18.368	-	20.674
Som van de geworven baten	18.625.301	17.967.000	18.164.739
Baten als tegenprestatie van een dienst	8.194	5.000	9.762
Som van de baten	18.633.495	17.972.000	18.174.501

Lasten

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Besteed aan doelstellingen			
<i>Voorlichting</i>	2.126.105	2.118.401	2.211.908
<i>Bewegingsopbouw</i>	1.726.988	1.616.221	780.939
<i>Thematische campagnes</i>	13.210.046	12.749.725	13.773.394
	17.063.139	16.484.347	16.766.242
Wervingskosten baten	686.456	708.321	610.961
Kosten beheer en administratie	881.038	829.332	912.215
Som van de lasten	18.630.633	18.022.000	18.289.418
Saldo voor financiële baten en lasten	2.862	- 50.000	- 114.917
Saldo financiële baten en lasten	- 1.732	-	944
Saldo van baten en lasten	1.130	- 50.000	- 113.973

Bestemming van het saldo

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Reserve lokale afdelingen	- 9.150	-	578
Bestemmingsreserve ABP	- 150.000	-	-
Bestemmingsreserve Shell inzake Nigeria	-	-	- 70.000
Bestemmingsreserve Communicatie	-	-	- 80.000
Bestemmingsreserve Huisvesting	30.000	-	30.000
Onttrekking/toevoeging aan de continuïteitsreserve	130.280	- 50.000	5.449
Saldo Baten en Lasten	1.130	- 50.000	- 113.973

4 Grondslagen van Waardering en Resultaatsbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de vanaf 1 januari 2017 aangepaste Richtlijn 650 “Fondsenwervende Instellingen”.

Als gevolg van deze richtlijn zijn de vergelijkende cijfers aangepast aan de nieuwe indeling. Tevens is een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot de verwerking van de jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij die met ingang van dit jaar als vordering wordt verantwoord en niet meer op het moment van ontvangst.

Grondslagen

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, onder aftrek van afschrijvingen die zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschafwaarde:

- Inventaris en Inrichting 20%
- ICT 20-33%

Grond

Op grond wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve is gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de vereniging ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de reserve dient volgens onze eigen norm op het gewenste niveau van 50% van de jaarlijkse uitvoeringskosten van de werkorganisatie te zijn.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd wanneer het bestuur van de vereniging een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel.

Voorziening langdurige zieken

Voor medewerkers waarvan de verwachting is dat deze langer ziek zullen blijven wordt Een voorziening gevormd. De basis van de vorming van de voorziening betreft het laatstverdiend salaris.

Samenwerkingsovereenkomst met Jongeren Milieu Actief

Per 1 januari 2017 is Milieudefensie een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Jongeren Milieu Actief. De bezittingen en schulden zijn opgenomen in de balans van de organisatie als beheerder van de middelen van Jongeren Milieu Actief. Er is een intentie tot fuseren, maar dat is afhankelijk van de evaluatie na 5 jaar samenwerking (2022). Tot die tijd is er geen sprake van een fusie en is het bevroren eigen vermogen van Jongeren Milieu Actief in de balans van Milieudefensie als een schuld geclassificeerd.

Het **Kasstroomoverzicht** is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het jaar toe te rekenen opbrengsten en de aan het jaar toe te rekenen kosten.

- *Giften* worden verantwoord in het jaar van ontvangst.
- De *contributies* worden verantwoord in het jaar waar ze betrekking op hebben.
- *Baten* uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- *Subsidies* worden in dezelfde periode verantwoord als waarin de kosten zijn gemaakt.

De ontvangen subsidies worden op basis van contracten toegekend aan partnerorganisaties. De verplichting valt in de periode waarin het contract is aangegaan en daarmee wordt ook de subsidie verantwoord.

Kosten van Beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en het voeren van de administratie. Zij worden niet toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

5 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten

	2019	2018	2017
Resultaat	1.130	- 113.973	7.371
Afschrijvingen materiële vaste activa	109.547	97.682	43.571
Bruto kasstroom operationele activiteiten	110.677	- 16.291	50.942
Mutaties kortlopende vorderingen	- 217.652	- 70.483	81.989
Mutaties voorzieningen	-	-	- 150.000
Mutaties kortlopende schulden	207.395	- 479.222	- 2.972.190
Netto kasstroom operationele activiteiten	100.420	- 565.996	- 2.989.259

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

(Des)Investerings in materiele vaste activa	- 66.589	- 214.496	- 176.991
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 66.589	- 214.496	- 176.991

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

	-	-	-
Mutatie liquide middelen	33.831	- 780.492	- 3.166.250

Liquide middelen

	2019	2018	2017
Liquide middelen 1 januari	3.568.809	4.349.301	7.515.551
Liquide middelen 31 december	3.602.640	3.568.809	4.349.301
Mutatie liquide middelen	33.831	- 780.492	- 3.166.250

6 Toelichting Balans

Activa

Materiële vaste activa	Grond en terreinen	Inrichting	ICT	Inventaris	Totaal
Aanschafwaarde primo boekjaar	5.000	122.295	865.314	167.063	1.159.672
Investeringsen	-	-	66.134	455	66.589
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	5.000	122.295	931.448	167.518	1.226.261
Cum. Afschrijvingen primo boekjaar	-	118.406	569.301	152.184	839.891
Afschrijvingen	-	3.889	101.544	4.114	109.547
Cum. Afschrijvingen ultimo boekjaar	-	122.295	670.845	156.298	949.438
Boekwaarde primo boekjaar	5.000	3.889	296.013	14.879	319.781
Saldo mutaties	-	- 3.889	- 35.410	- 3.659	- 42.958
Boekwaarde ultimo boekjaar	5.000	-	260.603	11.220	276.823

Net als in voorgaande jaren bestaan de materiële vaste activa vooral uit de categorie ICT, zijnde het in 2018 geïmplementeerde CRM-systeem en de nieuwe website.

Kortlopende vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	4.082	40.303
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA	224.266	-
Nog te ontvangen subsidie overig	2.861	58.000
	231.209	98.303
Rekening-courant pensioenen		
Rekening-courant pensioenverzekeraar	857.516	770.845
	857.516	770.845
Overige Vorderingen		
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	1.350.000	1.350.000
Overige transitorische activa	121.463	90.276
Vooruitbetaalde nota's	94.234	126.747
Voorschotten personeel	2.079	2.680
	1.567.776	1.569.703
Totaal kortlopende vorderingen	2.656.501	2.438.851
	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen		
ASN Bank	2.292.300	2.042.715
Triodos Bank	1.225.282	1.472.557
ING Bank	85.058	53.537
	3.602.640	3.568.809

Bij de Triodosbank is een bedrag van € 56.250 geblokkeerd vanwege de afgegeven huurgarantie aan de verhuurder. Verder zijn alle liquide middelen direct opeisbaar. Het dagelijkse betalingsverkeer wordt verzorgd door de Triodos Bank.

De lokale afdelingen hebben € 27.396 aan liquide middelen op de Triodos Bank.

Passiva

Reserves	31-12-2019	31-12-2018
Continuïteitsreserve		
Begin boekjaar	3.085.285	3.079.836
Mutaties	130.280	5.449
Einde boekjaar	3.215.565	3.085.285

Toelichting Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor het dekken van bedrijfsrisico's. Deze reserve is met +4,2% gestegen naar € 3.215.565. Milieudefensie hanteert de norm dat de continuïteitsreserve minimaal 50% moet zijn van de structurele uitvoeringskosten. De stijging van de continuïteitsreserve is relatief minder dan de structurele uitvoeringskosten (€ 4.403.098), daarom is de interne norm licht gedaald naar 73,0% (75,6% in 2018), ruim boven de 50%-norm.

Bestemmingsreserve ABP	31-12-2019	31-12-2018
Begin boekjaar	250.000	250.000
Mutaties	- 150.000	-
Einde boekjaar	100.000	250.000

Toelichting Bestemmingsreserve ABP

In 2015 is een reservering opgemaakt voor het opstellen en uitvoeren van het Algemeen Beleidsplan 2016-2025 (ABP). In 2019 heeft Milieudefensie voor een groot deel (€ 150.000) invulling gegeven aan deze bestemmingsreserve zoals de herinrichting van de organisatiestructuur en de nieuw op te zetten werkvorm Agile. Het overige deel, € 100.000 wordt gereserveerd voor kosten in 2020, dit is zo ook opgenomen in de begroting 2020.

Bestemmingsreserve Huisvesting	31-12-2019	31-12-2018
Begin boekjaar	60.000	30.000
Mutaties	30.000	30.000
Einde boekjaar	90.000	60.000

Toelichting Bestemmingsreserve Huisvesting

Tussen 2021 en 2025 vindt er mogelijk een verhuizing plaats, daarom wordt in 2019 (in navolging van 2018 en 2017) opnieuw een dotatie van €30.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor Huisvesting.

Overige reserves	31-12-2019	31-12-2018
Begin boekjaar	36.545	35.967
Mutaties	- 9.150	578
Einde boekjaar	27.395	36.545

Toelichting Overige reserves

De bestemmingsreserve lokale afdelingen is bestemd om lokale afdelingen, in het kader van de doelstelling van Milieudefensie, activiteiten te laten verrichten. In 2019 wordt deze reserve uit voorzichtigheidsprincipe gewaardeerd tegen de aanwezige banksaldi bij de lokale afdelingen.

Totaal reserves	3.432.960	3.431.830
-----------------	-----------	-----------

Kortlopende schulden

Crediteuren	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	357.577	468.018
Partners	1.037.546	534.867
	1.395.123	1.002.885

In verband met subsidies worden er commitments aangegaan met gelieerde partners. Openstaande posten met deze partners zijn hierboven apart geclassificeerd.

Belastingen en sociale Premies	31-12-2019	31-12-2018
Loonbelasting en sociale premies	128.344	113.394
BTW	2	1.812
	128.346	115.206
Overige kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Nog te besteden/vooruitontvangen:		
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG	345.545	705.732
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA	-	91.512
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv Coördinatie GLA	302.890	132.119
Min. van Buitenlandse Zaken, 1% fund Atewa	-	4.983
Min. van LNV tbv project Houdbare Melk	8.112	80.612
EU, CAP information measures via FoEE tbv AGRI-project	-	8.686
EU, Erasmus+ tbv Education for Inclusion, Cohesion and Longevity	660	-
NPL via ECF voor project Gas Free Homes	7.375	-
NPL via ECF voor project Biomass Inventarisation	1.328	-
The Minor Foundation, tbv The People's Poll on Climate Justice	22.577	-
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators	94.552	-
Totaal Nog te besteden/vooruitontvangen	783.039	1.023.644
Te betalen vakantiegeld/dagen	460.428	472.737
Vooruit ontvangen contributie	27.785	30.445
Overige transitorische passiva	289.146	231.555
Jongeren Milieu Actief	19.137	19.137
	1.579.535	1.777.518
Totaal kortlopende schulden	3.103.004	2.895.609

Per 1 januari 2017 is Milieudefensie een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Jongeren Milieu Actief (JMA). De bezittingen en schulden van JMA zijn opgenomen in de balans van Milieudefensie als beheerder van de middelen van JMA. Het bevroren eigen vermogen van JMA is in de balans van Milieudefensie als een schuld geclassificeerd.

Niet in de Balans opgenomen verplichtingen

Garanties:

Door de Triodos Bank is namens Milieudefensie een huurgarantie van € 56.250 aan de verhuurder afgegeven. Bij de Triodosbank is dit bedrag geblokkeerd vanwege de afgegeven huurgarantie aan de verhuurder.

Meerjarige financiële verplichtingen:

- Het huurcontract voor de Nieuwe Looiersstraat 31: jaarlijks € 286.000, loopt tot november 2025 met de optie om voor 2025 te verhuizen.
- Een contract met Sharp is aangegaan tot mei 2021 voor de huur van kopieerapparaten (jaarlijks € 7.500).
- Een contract met Procurios voor het gebruik van het CRM pakket is aangegaan tot mei 2021 (jaarlijks € 32.500).
- Een contract met Asito voor het schoonmaken van het kantoor is aangegaan tot januari 2021 (jaarlijks € 37.500).
- Een contract met Maas Internationaal voor het gebruik van de koffieautomaten is aangegaan tot december 2021 (jaarlijks € 1.800).

Meerjarige financiële rechten:

- De onderhuur van een gedeelte van het pand de Nieuwe Looiersstraat 31 aan Friends of the Earth International: jaarlijks € 43.000 loopt tot minimaal november 2025.
- De onderhuur van een gedeelte van het pand de Nieuwe Looiersstraat 31 aan World Learning Inc.: jaarlijks € 34.000 loopt tot juni 2020.

Pensioenen:

- Vanaf januari 2016 heeft Milieudefensie de pensioenverzekering ondergebracht bij Avero Achmea en heeft daar een middelloon-regeling met garantie.
- Het contract met Avero Achmea loopt tot 1 januari 2021.

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.1 Toelichting Baten

Baten van particulieren	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Contributies	2.140.382	2.157.000	2.063.040
Giften en donaties	3.464.100	3.393.000	3.416.834
Nalatenschappen	288.955	150.000	214.225
Totaal Baten van particulieren	5.893.437	5.700.000	5.694.099

Ten opzichte van de realisatie 2018 zijn de baten van particulieren in 2019 met 3,5% gestegen.

Baten van loterijorganisaties	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)	1.350.000	1.350.000	1.350.000
Nationale Postcode Loterij via ECF			
tbv Gas-free homes in the Netherlands	22.625	-	9.309
Nationale Postcode Loterij via ECF			
tbv Biomassinventarisatie in the Netherlands	11.280	-	-
Nationale Postcode Loterij, de Kluis	10.000	-	-
	1.393.905	1.350.000	1.359.309

De baten van loterijorganisaties zijn in 2019 met 2,5% gestegen ten opzichte van de realisatie 2018.

Baten van subsidies overheden	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG	850.326	1.021.000	787.582
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA	1.213.692	1.305.000	1.318.553
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv Coördinatie GLA	266.229	415.000	432.593
Min. van Buitenlandse Zaken, 1% fund Atewa	2.050	-	3.017
EU, CAP information measures via FoEE tbv AGRI-project	3.220	25.000	1.214
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators	185.448	-	-
Min. van VWS via ZonMw via IVN voor Groen Traineeship	13.985	-	-
Min. van LNV tbv project Houdbare Melk	72.500	-	-
EU, Erasmus+ tbv Education for Inclusion, Cohesion and Longevity	17.088	-	-
EU, DEAR via FoEE tbv School of Sustainability	33.032	-	-
	2.657.570	2.766.000	2.542.960

Het totaal aan baten subsidies is in 2019 4,5% gestegen ten opzichte van de realisatie van 2018. Dit betreft het deel van de activiteiten binnen Milieudefensie die gefinancierd wordt door de overheid, € 2.640.482. Als je de baten van subsidies Partners (volgende captie) buiten beschouwing laat bestaat 26,5% uit baten subsidies.

Baten van subsidies overheden - Partners	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG - Partners	1.835.001	1.410.000	1.408.835
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA - Alliantiepartners	5.148.000	5.148.000	5.148.000
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA - Overige Partners	1.676.087	1.593.000	1.500.299
Min. van Buitenlandse Zaken, tbv Atewa - Alliantiepartners	2.913	-	469.983
Min. van Buitenlandse Zaken, tbv Atewa - Overige Partners	20	-	20.580
	8.662.021	8.151.000	8.547.697

Het totaal van subsidies van overheden dat wordt doorgegeven aan partnerorganisaties is in 2019 met 1,3% gestegen. Als penvoerder van de alliantie GLA (Green Livelihoods Alliance) ontvangen we de tranche voor de hele alliantie. Dit bedrag (€ 8.159.000) wordt gelijk verdeeld met de 2 andere alliantieleden en de coördinatie van het programma. De resterende bedragen gaan direct naar FoE-partners en partnerorganisaties buiten het FoE-netwerk (€ 3.511.108).

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
IMVO Convenant land- en tuinbouw, via Oxfam Novib	-	-	2.674
The Minor Foundation, tbv The People's Poll on Climate Justice	18.368	-	-
Utrecht Natuurlijk, SIDO-regeling tbv Klimaatfestival 2018	-	-	10.000
Greenpeace tbv Gas-free homes in the Netherlands	-	-	8.000
	18.368	-	20.674
Som van de geworven baten	18.625.301	17.967.000	18.164.739
Baten als tegenprestatie van een dienst			
Advertentie-inkomsten	8.194	5.000	9.762
	8.194	5.000	9.762
Som van de baten	18.633.495	17.972.000	18.174.501

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.2 Toelichting Lasten

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting	2.126.105	2.118.401	2.211.908
Bewegingsopbouw	1.726.988	1.616.221	780.939
Subtotaal	3.853.093	3.734.622	2.992.847
Campagnes			
Bossen	1.539.069	1.530.329	1.250.497
Economie	869.181	1.014.930	1.246.298
Inhoud & lobby	1.162.904	971.910	1.068.857
Milieu algemeen	747.312	708.403	1.239.551
Coördinatie GLA, FGG	229.559	373.152	420.494
Partners	8.662.021	8.151.000	8.547.697
Subtotaal Campagnes	13.210.046	12.749.724	13.773.395
Wervingskosten			
Kosten eigen fondsenwerving	637.725	681.638	606.753
Kosten verkrijging van subsidies overheden	48.731	26.683	4.208
Subtotaal Werving baten	686.456	708.321	610.961
Kosten beheer en administratie	881.038	829.332	912.215
Totaal lasten	18.630.633	18.021.999	18.289.418

Toelichting onderverdeling lasten

Bovenstaande lasten zijn een resultante van de lastenverdeling zoals berekend ➡ [tabel 7.3](#).

Daar worden uitvoeringskosten en algemene kosten voornamelijk verdeeld op basis van de werkelijk bestede uren per thema of categorie. Activiteitskosten, kosten fondsenwerving en servicelijn worden wel direct toegerekend aan een categorie.

Toelichting besteed aan doelstellingen / internationaal partners buitenland:

Van elke euro die de vereniging Milieudefensie ontvangt besteedt zij 92 eurocenten aan haar doelstellingen. Het merendeel wordt besteed aan Campagnes met 71 eurocenten, waarvan 66% naar partners gaat. De besteding aan Campagnes wordt gevolgd door Voorlichting (12 eurocent) en Bewegingsopbouw (9 eurocent).

De realisatie van Voorlichting is nagenoeg conform begroting. Bewegingsopbouw is een belangrijke pijler in de strategie van Milieudefensie, dat uit zich in de sterke stijging van €946,049 ten opzichte van 2018. Dankzij de twee verkregen subsidies voor Strategische Partnerschappen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het internationale werk van Milieudefensie van 2016-2020 een groter aandeel bij Milieudefensie. Dat uit zich in hogere kosten bij de campagnes van Bossen en Economie, exclusief de partners is minder besteed dan begroot (-€ 50.699).

Partners zijn organisaties waarmee samen een subsidie is verkregen. Milieudefensie is de hoofd-aanvrager/beneficiënt van de subsidie en sluit contracten af met deze partners. De partners besteden vervolgens de door hen ontvangen gelden conform de voorwaarden van het afgesloten contract. Afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn resultaatneutraal omdat ze terugkomen in de baten. In 2019 is er € 511.021 meer aan partners verstrekt dan de begroot, de hoofdoorzaak van de stijging bij Campagnes (+ € 460.322)

Toelichting wervingskosten

Milieudefensie streeft naar een doelmatige en efficiënte besteding van middelen. De kosten van werving van inkomsten dienen in redelijke verhouding te staan tot de realisering van de doelstellingen.

In 2019 zijn de baten van particulieren met 3,5% gestegen, de wervingskosten zijn evenredig gestegen waardoor de wervingskosten-ratio nagenoeg gelijk is gebleven (van 10,7% in 2018 naar 10,8% in 2019)

Kosten beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die niet worden toegerekend aan de doelstellingen van de vereniging, maar zijn gemaakt ten behoeve van de (interne) beheersing en de voering van de administratie. Deze zijn in 2019 gedaald naar €881.038 (4,7% van de totale lasten).

Hieronder een aantal kengetallen:

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Wervingskosten eigen fondsen	637.725	681.638	606.753
Wervingskosten eigen fondsen	5.893.437	5.700.000	5.694.099
Baten van particulieren			
In procenten	10,8%	12,0%	10,7%
Wervingskosten			
Wervingskosten	686.456	708.321	610.961
Som van de geworven baten	18.625.301	17.967.000	18.164.739
In procenten	3,7%	3,9%	3,4%
Bestedingspercentage baten doelstelling			
Besteed aan doelstellingen	17.063.139	16.484.347	16.766.242
Som van de baten	18.633.495	17.972.000	18.174.501
In procenten	91,6%	91,7%	92,3%
Bestedingspercentage lasten doelstelling			
Besteed aan doelstellingen	17.063.139	16.484.347	16.766.242
Som van de lasten	18.630.633	18.022.000	18.289.418
In procenten	91,6%	91,5%	91,7%
Kosten beheer en administratie			
Personeelskosten	739.753	700.882	748.775
Overige kosten	141.285	128.450	163.439
Totaal	881.038	829.332	912.214
Som van de lasten	18.630.633	18.022.000	18.289.418
In procenten	4,7%	4,6%	5,0%
Personeelslasten			
Salariskosten	3.747.373	3.551.000	3.597.425
Sociale lasten	713.370	710.000	670.679
Pensioenlasten	482.205	473.000	455.459
Arbodienst en herverzekering ziekte	14.115	25.000	20.408
Ontvangen ziekengeld	- 19.430	- 10.000	- 47.114
Uitzendkrachten en freelancers	156.111	128.000	150.954
Reiskosten	163.759	150.000	154.249
Opleidingskosten	162.516	100.000	55.572
Overige personeelskosten	83.117	87.000	34.852
Totaal Personeelskosten	5.503.136	5.214.000	5.092.484

De afwijking van de personeelskosten ten opzichte van de begroting is vooral een gevolg van het werkelijke aantal fte (+4,6 fte). Dit betreft voor het grootste deel (4,3 fte) flexibele schil:

in 2019 zijn er extra fte geworven om invulling te geven aan een nieuw geworven subsidie (van ZonMw voor Fair Future Generations) en de organisatie heeft helaas meer ziekteverzuim moeten opvangen met vervanging.

Personeelslasten

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Formatie in fte (gemiddelden)			
Aantal fte - kernorganisatie	52,0	51,7	51,4
Aantal fte - flexibele schil	24,7	20,4	24,0

Bestuur en directie

De bestuurders waren onbezoldigd actief. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan directie en bestuur.

Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende functionarissen:

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
Nicole Bakker	Voorzitter
Theo van Stuijvenberg	Penningmeester
Tamira Combrink	Algemeen bestuurslid
Eugène Verwiel	Algemeen bestuurslid
Joke Pisters	Algemeen bestuurslid
Kim Nackenhorst	Algemeen bestuurslid
Deny de Jong	Algemeen bestuurslid

Bezoldiging topfunctionaris

De directie bestaat uit 1 directeur, de heer D. Pols, in dienst voor onbepaalde tijd sinds 1 december 2015.

	2019	2018
De heer D. Pols		
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaald	Onbepaald
Uren	37,5	37,5
Parttime percentage	100	100
Periode	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging		
Jaarinkomen		
brutoloon/salaris	75.600	72.948
vakantiegeld	6.048	5.836
vaste eindejaarsuitkering	-	-
niet opgenomen vakantiedagen	-	-
Totaal	81.648	78.784
Belaste vergoedingen/bijtellings	-	-
Pensioenlasten (wg deel)	13.583	12.720
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totale bezoldiging Directeur de heer D. Pols	95.231	91.504
BSD score	445	445

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 120.515 per jaar volgens de Regeling beloning directeurs van goededoelenorganisaties.

WNT verantwoording

	2019	2018
Bedragen x € 1		
Donald Pols	Donald Pols	Donald Pols
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.184	84.267
Beloningen betaalbaar op termijn	13.583	12.720
Subtotaal	99.767	96.987
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	174.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	99.767	96.987
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Afschrijvingen			
Afschrijvingen	109.547	114.000	97.681
Subtotaal Afschrijvingen	109.547	114.000	97.681
Huisvestingskosten			
Huur + servicekosten en energie	314.480	313.000	315.139
Onderhoudskosten	59.074	45.000	54.436
Overige huisvestingskosten	21.014	22.000	18.056
Doorbelaaste huisvestingskosten	- 87.017	- 78.000	- 89.608
Subtotaal Huisvestingskosten	307.551	302.000	298.023
Kantoorkosten			
Automatiseringskosten	141.308	123.000	104.525
Repro kosten	37.045	31.000	30.931
Receptie en telefoon	15.529	31.000	27.196
Documentatie	4.056	4.000	3.306
Financiële kosten	28.245	28.000	25.153
Catering	28.876	25.000	20.580
Overige algemene kosten	-	-	38
Subtotaal Kantoorkosten	255.059	242.000	211.691
Totaal Uitvoeringskosten	6.175.293	5.872.000	5.699.879

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Algemene kosten			
Fondsenwerving en servicelijn			
Servicelijn	736.276	816.000	716.372
Wervingskosten	490.850	544.000	477.581
Kosten ledenadministratie	36.231	40.000	66.171
Subtotaal Fondsenwerving en servicelijn	1.263.357	1.400.000	1.260.125

Door een verlaagde beschikbare capaciteit van donateurwerfers zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot.

	REALISATIE 2019	BEGROOT 2019	REALISATIE 2018
Communicatie			
Persvoorlichting	43.975	58.000	53.247
Corporate	155.258	175.000	132.265
Jaarverslag	13.450	13.000	9.362
Website	30.449	35.000	28.165
Overige communicatie	43.063	29.000	22.334
Subtotaal Communicatie	286.195	310.000	245.373
Magazine "Down to Earth"			
Productiekosten blad	219.917	220.000	213.889
Subtotaal Magazine "Down to Earth"	219.917	220.000	213.889
Bestuurskosten			
Adreskosten	55.525	72.000	16.088
Reis- en verblijfskosten	7.265	6.000	6.899
Kosten ALV	23.215	15.000	22.056
Vergaderkosten	14.409	9.000	7.602
Overige kosten bestuur	1.331	1.000	221
Subtotaal Bestuurskosten	101.745	103.000	52.866
Overige kosten			
Onderzoekskosten	31.941	40.000	24.559
Lidmaatschappen	45.638	41.000	55.029
Bijdragen aan derden	129.592	127.000	111.158
Lokale ondersteuning	119.516	112.000	9.410
Overige kosten	2.009	2.000	1.070
Taakstelling	-	- 160.000	-
Subtotaal Overige kosten	328.696	162.000	201.226
Totaal Algemene kosten	2.199.910	2.195.000	1.973.479

Gebeurtenissen na balansdatum

De coronacrisis heeft voor Milieudefensie financiële nadelige gevolgen, vooral veroorzaakt door het stilvallen van fondsenwervende kanalen en dus ook op de vermogenspositie. We hebben een scenario-analyse ontwikkeld m.b.t de mogelijke effecten op de financiële positie van de organisatie.

In onze huidige prognoses leidt dit voorslags tot negatieve resultaten in de jaren 2020-2022, die op te vangen zijn met de beschikbare continuïteitsreserve, en een mogelijke break-even in 2023.

Financieel verslag en jaarrekening

1 2 3 4 5 6 7.1 7.2 7.3 8 9

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.3 Toelichting Lastenverdeling

	Voorlichting	Bewegings- opbouw	thema: Bossen	thema: Economie	thema: Inhoud & Lobby	thema: Milieu algemeen	thema: Coördinatie GLA	thema: Partners	Fondsenwerving	Verkrijging subsidies van overheden	Beheer en administratie	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Uren 2019	21.892	24.578	17.403	9.076	9.361	11.235	2.490	-	2.314	449	15.343	114.139		
Uitvoeringskosten														
personeelslasten	1.055.494	1.185.015	839.054	437.571	451.332	541.688	120.066	-	111.544	21.624	739.753	5.503.136	5.214.000	5.092.484
afschrijvingen	21.011	23.589	16.702	8.710	8.984	10.783	2.390	-	2.220	430	14.726	109.547	114.000	97.682
huisvestingskosten	58.988	66.226	46.892	24.454	25.223	30.273	6.710	-	6.234	1.209	41.342	307.551	302.000	298.023
kantoorkosten	48.920	54.923	38.888	20.281	20.918	25.106	5.565	-	5.170	1.002	34.286	255.059	242.000	211.691
subtotaal	1.184.413	1.329.753	941.536	491.016	506.457	607.850	134.731	-	125.168	24.265	830.107	6.175.294	5.872.000	5.699.880
Algemene kosten														
fondsenwerving en servicelijn	736.276	-	-	-	-	-	-	-	490.850	-	36.231	1.263.357	1.400.000	1.260.125
communicatie	63.706	71.523	50.642	26.410	27.241	32.694	7.247	-	6.732	-	-	286.195	310.000	245.373
magazine "Down to Earth"	48.952	54.959	38.914	20.294	20.932	25.123	5.569	-	5.173	-	-	219.917	220.000	213.889
bestuurskosten	19.592	21.996	15.574	8.122	8.377	10.055	2.229	-	2.070	-	13.731	101.745	103.000	52.866
overige kosten	73.166	82.144	58.163	30.332	31.286	37.549	823	-	7.732	-	-	328.696	162.000	201.226
subtotaal	941.692	230.622	163.293	85.158	87.836	105.421	23.368	-	512.557	-	49.962	2.199.911	2.195.000	1.973.479
Activiteitskosten														
activiteitskosten	-	166.613	434.240	293.007	568.611	34.041	71.460	8.662.021	-	24.466	969	10.255.428	9.955.000	10.616.059
subtotaal	-	166.613	434.240	293.007	568.611	34.041	71.460	8.662.021	-	24.466	969	10.255.428	9.955.000	10.616.059
Totaal	2.126.105	1.726.988	1.539.069	869.181	1.162.904	747.312	229.559	8.662.021	637.725	48.731	881.038	18.630.633	18.022.000	18.289.418

De lastenverdeling is gebaseerd op het werkelijk aantal geschreven uren.

Controleverklaring

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afweg en de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingssysteem moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

2

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gereleerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 9 juli 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

ValidSigned door G. Visser RA
op 09-07-2020

G. Visser RA

ValidSigned door K. Ait Boukdir RA
op 09-07-2020

K. Ait Boukdir RA

3

9 Vooruitblik

Begroting 2020

Baten	BEGROTING 2020	REALISATIE 2019
Baten van particulieren	6.394.000	5.893.437
Baten van loterijorganisaties	1.472.000	1.393.905
Baten van subsidies van overheden	3.463.000	2.657.570
Subsidies, te besteden door derden	7.653.000	8.662.021
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	-	18.368
Som van de geworven baten	18.982.000	18.625.301
Baten als tegenprestatie van een dienst	5.000	8.194
Som van de baten	18.987.000	18.633.495

Lasten	BEGROTING 2020	REALISATIE 2019
Voorlichting en kennisvergaring	2.593.087	2.126.105
Bewegingsopbouw	1.620.621	1.726.988
Campagnes	5.689.153	4.662.348
Subsidies, te besteden door derden	7.653.000	8.547.697
Wervingskosten baten	902.326	637.725
Kosten verwerving subsidies	26.351	48.731
Beheer en administratie	912.462	881.038
Som van de lasten	19.397.000	18.630.633
Saldo voor financiële baten en lasten	- 410.000	2.862
Saldo financiële baten en lasten	-	- 1.732
Saldo van baten en lasten	- 410.000	1.130

Besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale baten	92,5%	91,6%
Personeel in Fte (gemiddeld)	77,9	76,7

Personeelskosten	BEGROTING 2020	REALISATIE 2019
Personeelskosten	5.322.000	5.093.744
Overige personeelskosten	385.000	409.392
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	144.000	109.547
Huisvestingskosten		
Huur -/- doorberekende huur	240.000	227.463
Overige huisvestingskosten	67.000	80.088
Kantoorkosten		
Kantoorkosten	190.000	255.059
Activiteits- en algemene kosten		
Activiteits- en algemene kosten	5.396.000	3.793.319
Activiteitskosten, t.b.v. derden	7.653.000	8.662.021
Totaal	19.397.000	18.630.633

Meerjarenraming 2021-2023

Baten	2021	2022	2023
Fondsenwerving	6.268.000	6.492.000	6.742.000
Bijdragen van Derden	1.472.000	1.472.000	1.472.000
Bijdragen van Overheden	3.005.000	3.305.000	3.366.000
Partners, baten	7.936.000	8.186.000	8.186.000
Overige baten	5.000	5.000	5.000
Totaal Baten	18.686.000	19.460.000	19.771.000
Totaal Baten (excl. Partners)	10.750.000	11.274.000	11.585.000
Lasten (naar categorie)	2021	2022	2023
Personeelskosten	5.757.000	5.807.000	5.857.000
Activiteitskosten Burgergeld	868.000	968.000	968.000
Activiteitskosten Subsidies	1.325.000	1.564.000	1.564.000
Partners, lasten	7.936.000	8.186.000	8.186.000
Fondsenwerving & Communicatie	2.042.000	2.042.000	2.042.000
Overige kosten	1.129.000	1.154.000	1.154.000
Totaal Lasten	19.057.000	19.721.000	19.771.000
Totaal Lasten (excl. Partners)	11.121.000	11.535.000	11.585.000
Resultaat	-371.000	-261.000	-

**Milieudefensie –
Friends of the Earth Netherlands**

Bezoekadres:

Nieuwe Looiersstraat 31, Amsterdam

Postadres:

Postbus 19199, 1000 GD Amsterdam

Servicelijn: 020 6262 620

Fax: 020 5507 310

E-mail: service@milieudefensie.nl

Internet: milieudefensie.nl

Jongerenorganisatie JMA:

020 5507 300 / jma.org

E-mail: info@jma.org

Wij worden gesteund door

© juni 2020, Milieudefensie, Amsterdam

